

Ohjaus toisella asteella- Työhön ja itsenäiseen elämään (Telma)

Leena Hintsanen

2025

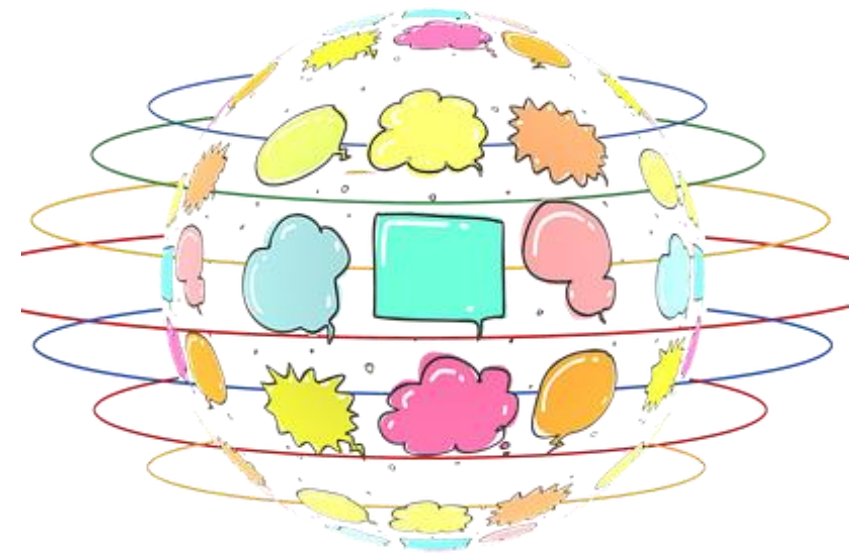
Sisällys:

---

1. Ennakkotehtävän purku
2. Telma video Luovin uusin
3. Elinikäisten oppimisen taidot perusopetuksessa keskustelunaiheita
4. Nivelvaiheyhteistyö, [Nivus - Ammattiopisto Luovi](#)
5. Valmentavat koulutukset toisella asteella
6. Uraohjaus Telmassa
7. Työelämäyhteistyö
8. Työllistyminen

Ennakkotehtävä 29.4.2025 päivään

- Tutustu Vaativa erityinen tuki – ohjausmalliin
- [Vaativa-erityinen-tuki-ohjausmalli.pdf](#)
- Valitse oman työsi kannalta olennainen vaihe
- Pohdi, miten toteutuu nyt ja mitä mielestäsi olisi hyvä muuttaa valitsemassasi vaiheessa

§

→ Laajennettu oppivelvollisuus

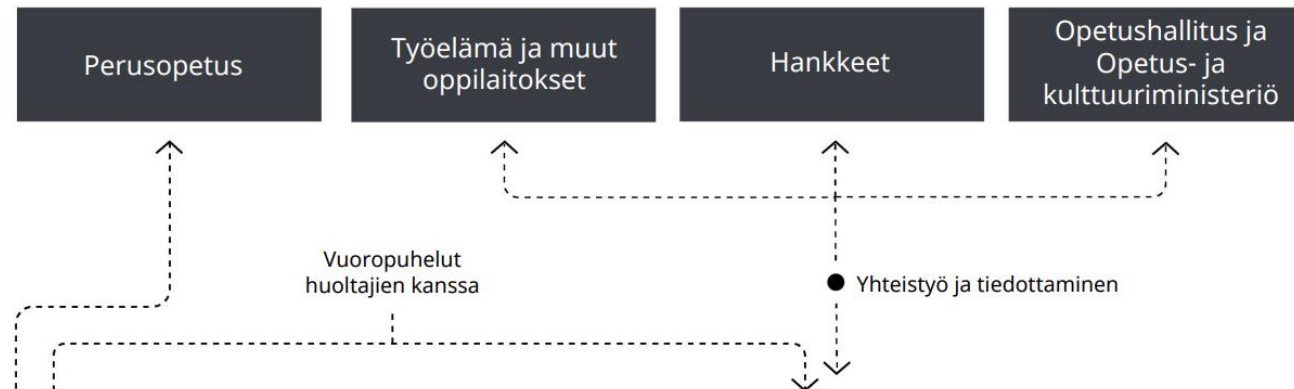
Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Uuden asetuksen mukaan kaikille opiskelijoille tulee taata tasa-arvoiset mahdollisuudet kouluttautua:

- Koulutuksen järjestäjän tulee yhdessä oppivelvollisen ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa selvittää palveluiden ja tukitoimien tarve sekä ohjata oppivelvollista hakemaan palveluita sekä tukitoimia. (oppivelvollisuuslaki 17 §.)
- Oikeus opiskella
- Oikeus avustajapalveluihin ja apuvälineisiin.
- Oikeus kuljetuspalveluihin.

Vaativa erityinen tuki – ohjausmalli

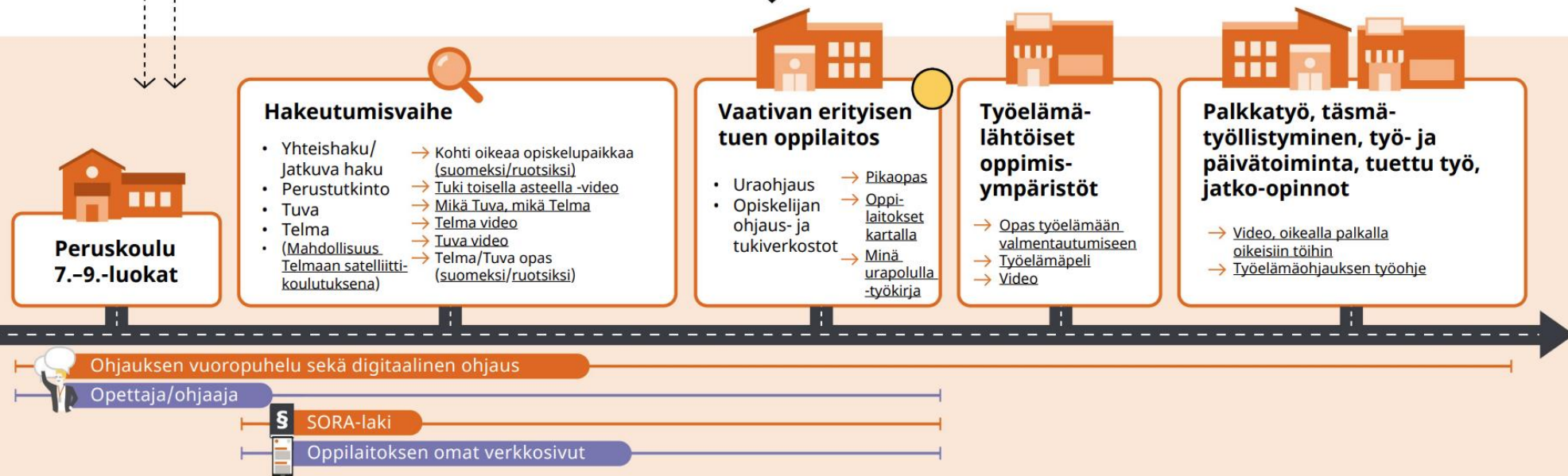
Tavoitteet:

- Ohjauksen tehostaminen
- Tasa-arvoisuus
- Moniammatillinen verkostoyhteistyö

Esimerkkejä opiskelijan poluista:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Videot Telmasta Telma sisällöt

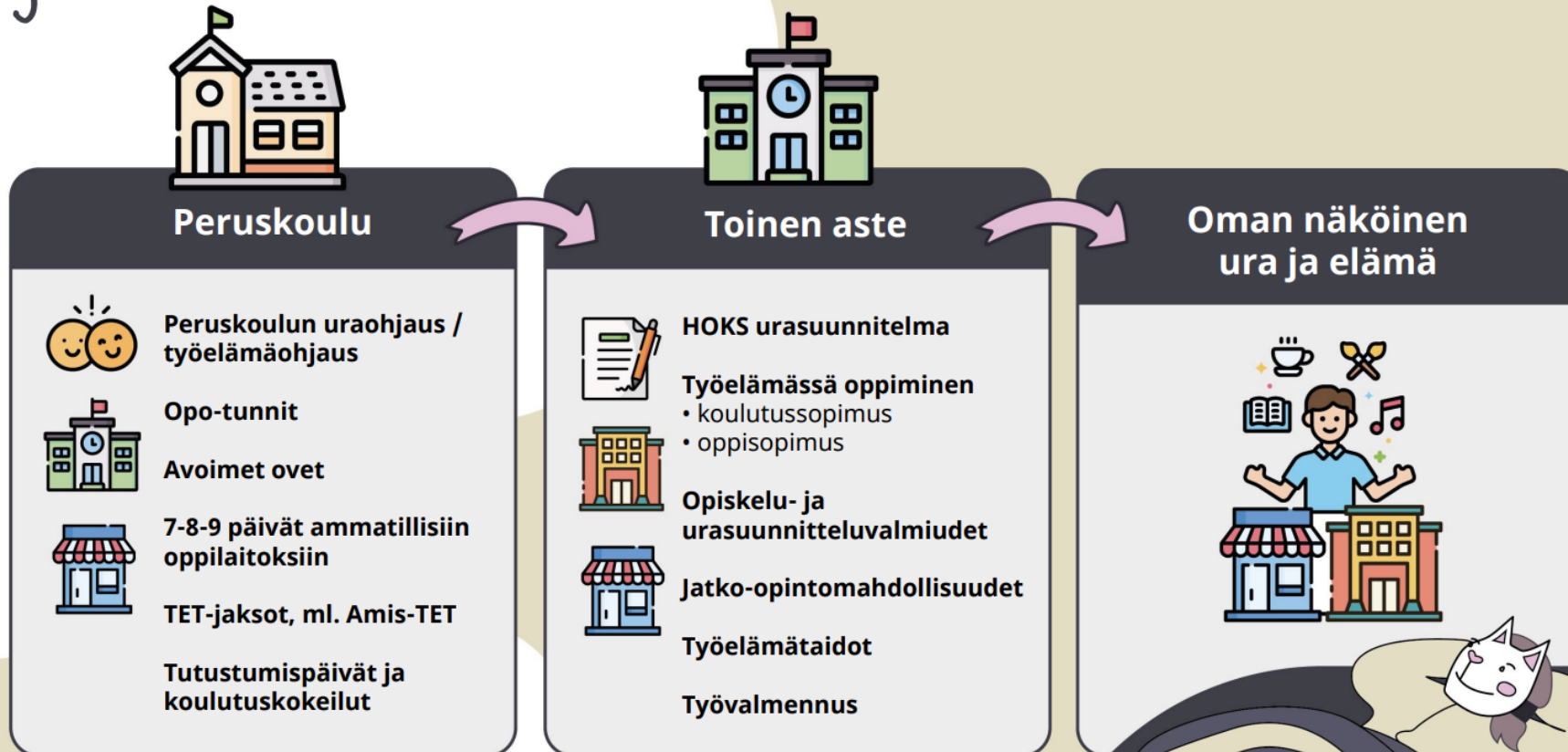
- <https://www.youtube.com/watch?v=fKN3ykc5AxA> (Telma)
- <https://youtu.be/2yWKtH-i47Q?feature=shared> (Vamlas)

Keskustelukysymyksiä

- Mitä taitoja opiskelija tarvitsee (ammattillisen tutkinnon suorittamisessa) ja työelämässä toimiessa?
- Mitä tarkoittaa elinikäisen oppimisen avaintaidot ja mitä hyötyä näistä taidoista on opiskelijan tulevaisuuden kannalta? Tarkastele taitoja erityisesti telma-opiskelijoiden näkökulmasta
- Miten elinikäisen oppimisen avaintaitojen oppimista voidaan tukea ja vahvistaa peruskoulussa aina alkuopetuksesta perusopetukseen päättymiseen saakka? Tarkastele erityisesti monilukutaitoa, itsensä kehittämisen taitoja ja yhteiskunnallisen osaamisen taitoja silloin, kun oppilaalla on oppimiseen liittyviä tuen tarpeita.
- [Elinikäisen oppimisen avaintaidot | Opetushallitus](#)

Uraohjaus ja mun tulevaisuus ↗

Uraohjaus alkaa peruskoulussa.
Uraohjausta tapahtuu monessa eri
paikassa ja monien henkilöiden kanssa.
Muista aina, kyseessä on sun elämä!

Nivelvaiheyhteistyö

Elinikäisen oppimisen taidot
perusopetuksessa

Oppilaitosyhteistyö, vierailut
yms. OPO vetoisesti

Tutustumiset Telma ryhmissä
ja Tu-Te jaksot , osoitukset

Uraohjaus- aloitetaan opintojen alussa Hoksissa-

Kolmiportainen Hoks
1. Yhteinen suunnittelu
2. Hoks neuvottelu
3. Tavoitteiden näkyväksi tekeminen

URA- JA JATKOSUUNNITELMA 3)

OHJE

- Voit merkitä yhden tai useamman vaihtoehdon.
- Paina "Tallenna tiedot" -painiketta
- Tallentamisen jälkeen avautuu aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä.

HUOMAA, että sinisissä ?- painikkeissa on ohjeita lomakkeen täyttöön sekä lisätietoja aiheeseen liittyen

Opintojen päätyttyä tavoitteena on

- opintojen jatkaminen
- työelämään siirtyminen (sisältää myös erilaiset tuetun työllistymisen vaihtoehdot)
- yrittäjänä toimiminen
- työuralla eteneminen
- Muu, mikä? (Esim. varusmiespalvelus)

Kohti oikeaa opiskelupaikkaa -työkirja

-
- [Kohti oikeaa opiskelupaikkaa -työkirja \(luovi.fi\)](https://www.luovi.fi)

Valmentavat koulutukset toisella asteella

- [tuva-telma-suomi.pdf \(luovi.fi\)](https://www.luovi.fi/tuva-telma-suomi.pdf)

Valmentavat opinnot

Mikä on **TUVA** ?

Mikä on **TELMA** ?

Kuvitettu materiaali keskustelun tueksi

Kuvituksen on tehnyt Ideogrammi.
Tekstin lähteenä on käytetty opintopolku.fi -sivustoa.
Materiaalin on tuottanut Kehitysvammaisten Tukiliitto ry 2019.
Käännöstyöt ja TUVA-päivitykset on tehty
Oikeus osata/ Nivus -hankkeessa 2021.

[Telma vai tutkinto \(luovi.fi\)](https://www.luovi.fi)

TELMA-koulutuksen laajuus on 60 osaamispistettä ja koulutus kestää 1-3 vuotta opiskelijan yksilöllisen suunnitelman mukaan.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) yhdistää perusopetuksen lisäopetuksen (ns. kymppiluokka), lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen (LUVA) ja ammatilliseen koulutukseen valmistavan koulutuksen (VALMA) uudeksi, yhtenäiseksi nivelvaiheen koulutuskokonaisuudeksi. Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta järjestetään 1.8.2022 lukien.

Tuva koulutuksen laajuus on 38 viikkoa ja sen kesto on yksi vuosi. Opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta 22 tuntia (60 minuuttia) viikossa. Tämä tarkoittaa noin 29 opetus- ja ohjaustuntia (45 minuuttia) viikon aikana aikana.

[Mitä on tutkintokoulutukseen valmentava koulutus \(TUVA\)? |](#)

[Opetushallitus \(oph.fi\)](https://www.oph.fi)

MINÄ URAPOLULLA

- [Minä urapolulla \(luovi.fi\)](https://www.luovi.fi)

Uraohjaus on...

- "Liittyisikö se siihen, mitä haluaa tehdä elämällään?"
- "Valmistautumista työelämään"
- "Keskustellaan, mitä taitoja on"
- "Tulevaisuuden suunnitelma"
- "Ohjataan kohti työelämää tai kohti jatko-opintoja"
- "Ohjaus, tuki ja apu työllistymiseen"

Kuka tekee uraohjausta:

Kaikki oppilaitoksen ohjaajat, opettajat ja opot	Ohjaamot	Kaverit
Nuorten työpajan ohjaajat	Työvalmentajat	Vanhemmat

Urasuunnitelma – mikä se on?

- "Tulevaisuuden suunnitelma"
- "Toiveiden ja unelmien toteuttamissuunnitelma"
- "Suunnitellaan omaa polkua, eli mihin haluaa tai ei halua mennä"
- "Kokemusten kautta varmistuu oma ammatti ja työ"

Mikä on työn merkitys Telma koulutuksessa

- <https://youtu.be/2yWKtH-i47Q?si=iHZGN1-dgr2aKh5r>

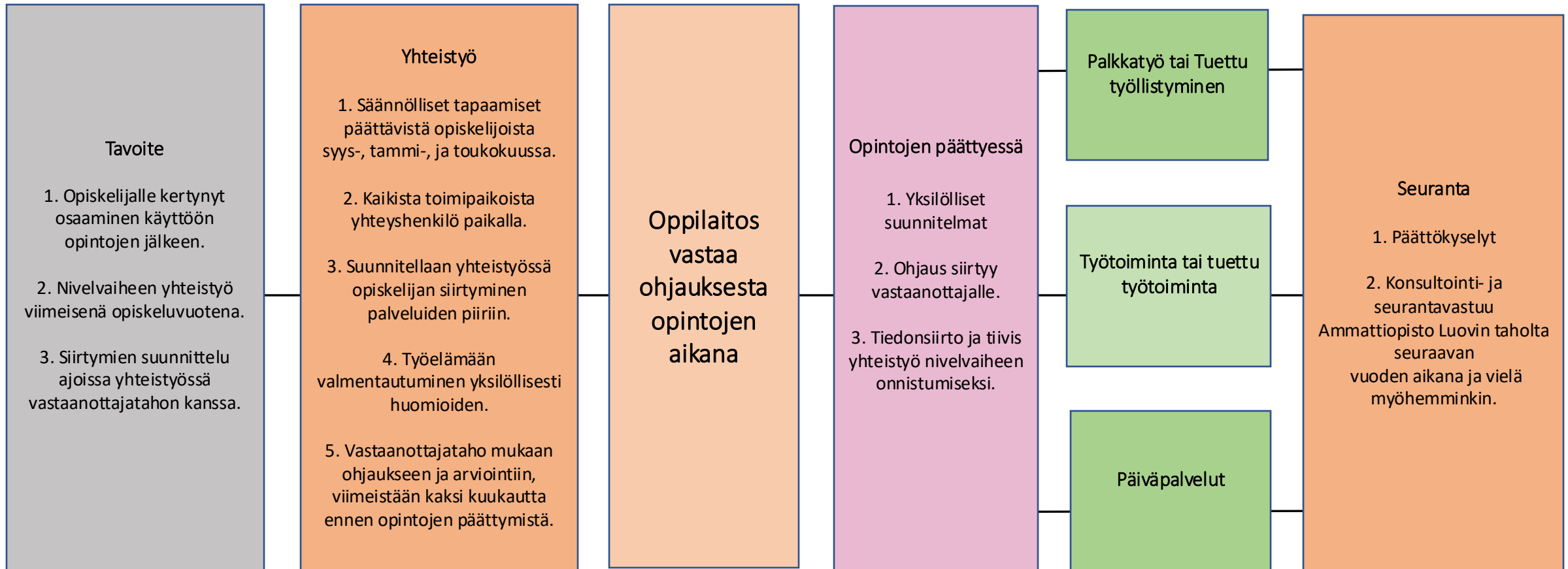
Työelämässä opiskelu

- <https://aikk.fi/tyoelamayhteistyö/tyoelamapeli/>
- [Työhönvalmennuksen kuvaus \(luovi.fi\)](#)
  - Oulussa ja Muhoksella Telma opiskelijoita n. 250 yhteensä
  - Työelämäympäristöt yritysten sisällä
    - Pekuri, Zeppeliini
    - Telma Pekurin tiimi, tiedostot, yhteiset tiedotteet ja asiakirjat

Telma-opiskelijan nivelvaihe opinnoista työelämään

Yhteistyö verkostojen kanssa - pohjana aina opiskelijan HOKS-työ

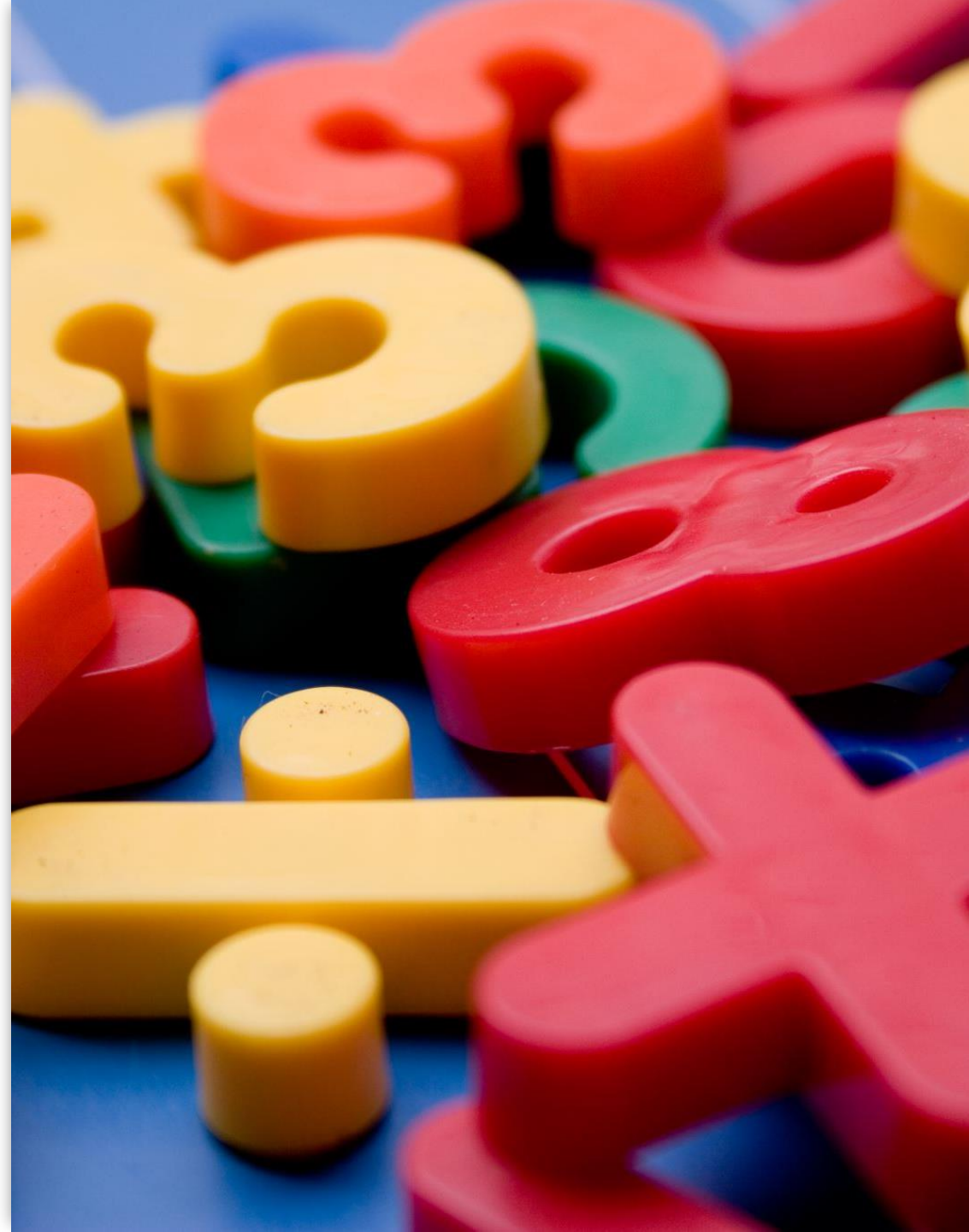

Keskusteluosio opiskelijan ohjauksesta

- Opettajan tai ohjaajan omat uskomukset liittyen opiskelijan uraan, tai sen suunnitteluun vaikuttavat siihen, millaiseksi opiskelijan tulevaisuus voi muodostua TUVA- tai TELMA-koulutuksessa.
- Peilaa itseesi, millaisia rajoitteita esimerkiksi uskomusten kautta voi tulla esteeksi urasuunnitelmaan opiskelijan kohdalla.
- Pohdi teemoittain. Jaetaan keskusteluryhmiin.

Uskomukset:

1. Työnantajat eivät palkkaa kehitysvammaisia ihmisiä.
2. Tämä opiskelija ei opi kommunikoimaan.
3. Eihän näistä opiskelijoista ole oikeasti työelämään.
4. Tämä TUVA opiskelija ei ikinä pysty opiskelemaan tutkinnossa.

Nivelvaiheen materiaalit

- <https://luovi.fi/wp-content/uploads/2022/05/kohti-oikeaa-opiskelupaikkaa-opas-paivitetty-2452022.pdf>
- <https://luovi.fi/wp-content/uploads/2021/03/mina-urapolulla-tyokirja.pdf>
- <https://luovi.fi/wp-content/uploads/2021/03/telma-vai-tutkinto.pdf>
- <https://luovi.fi/wp-content/uploads/2021/03/tuva-telma-suomi.pdf>
- <https://luovi.fi/wp-content/uploads/2022/06/tyohonvalmennuksen-kuvaus.pdf>